

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Av.Prof.Dr.Metin Feyzioğlu'nun TÜSİAD Toplantısı Konuşması - İstanbul- 14.01.2014

Sayın Başkan, saygıdeğer meslektaşım, TÜSİAD'ın çok Değerli Başkanı ve mensupları, saygıdeğer konuklar ve basın mensupları,

Çeşitli toplum katmanlarında, özellikle yargının etki altında bulunduğu ve adalet dağıtımında yetersiz kaldığı algısının yaygınlaştığı bir dönemde Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin nazik davetine icabet etmekten ve "Türkiye'de demokrasinin işleyişı ve hukuk devleti" konulu bu toplantıya katılarak bu seçkin toplulukla fikirlerimi paylaşma fırsatı verilmesinden büyük memnuniyet duyduğumu, açık yüreklilikle ifade etmek isterim.

Bu vesileyle Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak şahsım ve temsil etmekten onur duyduğum kurumum adına tüm değerli katılımcılara en iyi dileklerimi sunuyorum.

Öncelikle Sayın Mevkidaşım Bay Silkenat'a ana tema konuşması için teşekkür ediyorum, çok yararlandığım hususlar oldu.

Konuşmama başlamadan 1971 yılında Türkiye'de özel sektörde en fazla istihdam yaratan firmaların mimarları kıymetli 12 kişinin bu güzide oluşuma hayat vermiş olmalarının, ekonomimize kattıklarının yanında ve ötesinde örgütlü toplum bilincine katkısı nedeniyle teşekkür ederek, aralarından vefat etmiş olanları rahmetle anıp, hayatta olanlara sağlıklı uzun ömürler dilemek istiyorum.

Ayrıca yine konudan bağımsız olarak, başta saygıdeğer başkan olmak üzere tüm kıymetli erkek üyelerin affına sığınarak belki bir nostaljiyi yaşatmak belki de bilinirliğini etkilememek adına TÜSİAD tamlaması içinde muhafaza edilen "işadamları" sözcüğünü, yine TÜSİAD içindeki ikinci ve üçüncü nesillerde şirketlerini zamanın ruhunu yakalayarak ileriye taşıyan bunca başarılı ve kıymetli iş kadının varlığına ve desteğine güvenerek "Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği" olarak okuduğumu ifade etmeyi, Türkiye'nin aydınlık geleceğinin teminatı olan hanımefendilerimize bir borç sayarak belirtmek istiyorum. Akademik kariyerini ispat üzerine yapmış birisi olarak teknik hukuk bağlamında baktığımda da TÜSİAD üyelerinin üst üste iki kıymetli kadın başkan

seçmiş olmalarını da bu görüşümü destekleyen bir kanıt olarak görüyor ve böylelikle tespitime akademik bir hava katmış da oluyorum.

HUKUK DEVLETİ VE DEMOKRASİ

Saygıdeğer Dostlar,

Şu hususu belirtmeliyim ki; yargının üç kurucu unsurundan biri olan Türkiye Barolar Birliği, üstlendiği toplumsal sorumluluk yanında, Avukatlık Yasası'nda ifadesini bulan şekliyle insan hak ve özgürlüklerine sahip çıkarken, hukukun üstünlüğünü de korumakla görevli ve yükümlüdür.

BİZ, Türkiye Barolar Birliği olarak, üstlendiğimiz toplumsal sorumluluk gereği, "hak" dendiğinde, "hukuk" dendiğinde, "adalet" dendiğinde gereken her yerde, tam zamanında ve yekvücut olarak hazır bulunmak gayreti içinde olduğumuzu bilmenizi isteriz.

Türkiye Barolar Birliği olarak, özellikle, hukukun üstünlüğü temelli bir çatı altında örgütlenmiş olan demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti Türkiye Cumhuriyeti'nin Atatürk milliyetçiliğini esas alan bölünmez bütünlüğünden yana taraf olduğumuzu da, gururla ifade etmek isterim.

Saygıdeğer Dostlarım,

Hayatını demokrasi ve hukukun üstünlüğüne adanmış bir hukukçu ve insan hakları aktivisti olarak bir cümle ile hukuk devletinin özünü açıklamaya çalışsam, hukuk devletini hesap verebilir, şeffaf, eşit ve adil yargılanmayı temin ve tesis eden devlet olarak tanımlardım.

Bize göre hukuk, düzen demektir. Hak, özgürlük ve eşitlik gibi kavramlar, ancak "hukuk" sözcüğü ile birlikte düşünüldüğünde bir anlam ifade eder.

Haklar, yasal dayanağı olan, hukuk kuralları ile içeriği ve sınırları belirlenmiş, talep edilebilen yetkililerdir.

Özgürlük, bütün hakların temelidir. Hak ile iç içedir ve ancak haklar ile somut hale gelebilen bir kavramdır (Hak arama özgürlüğü – Dava hakkı gibi).

Özgürlüğün yaşam iksiri, aynı zamanda "diğer kişinin özgürlüğünün başladığı yer" olarak ifade edilen sınırın da belirleyicisi olan "sorumluluk" tur.

Anayasamızın 12. maddesinde yer alan, “Herkes kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir” hükmü ile temel hak ve hürriyetlerin niteliği belirlenerek, devletin üstün otoritesi karşısında kişilerin korunması amaçlanmıştır.

Anayasa’nın 10. maddesi ise, “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir” demiş ve devleti, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlü kılmıştır.

Burada sözü edilen devlet, Anayasa’nın 2. maddesinde ifadesini bulan ve hukukun üstünlüğü temelli bir çatı altında örgütlenmiş olan “demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir”.

Buradan çıkan en önemli sonuç, eşitliğin, ancak demokratik bir yönetimde gerçekleşebilecek bir olgu olduğudur. Bu nedenle de, “eşitlik” demokrasinin olmazsa olmaz koşullarından biridir.

Öte yandan, hukukun amacı olan “adalet”, hukukun özünü teşkil eder. Bu nedenle de “adalet” kavramı, hak, hukuk ve haklılık sözcükleriyle özdeşir ve “devlet” denilen üstün “otorite” tarafından, bağımsız ve tarafsız bir “yargı gücü” ne dayanarak gerçekleştirilir.

Toplumun siyasal örgütlenmesi olan devlet, hem hukuku yaratan, hem de uygulayandır. Zaten Anayasa’nın 5.maddesinde de, “... ülkede adaletin gerçekleştirilmesinin, devletin amacı ve görevi olduğu” belirtilmiştir.

Toplumsal barış ve adalet, devletin, “egemenlik” hakkını kullanarak oluşturduğu hukuk düzeni marifetiyle herkese eşit ve adil yaklaşımı ile sağlanabilir.

“İçte kural koymak ve uygulamak, dışta ise bağımsız hareket edebilmek” anlamına gelen “egemenliği”, devlet, Anayasa’nın koyduğu esaslara göre, millet adına TBMM ve diğer yetkili anayasal organlar eliyle kullanır (Anayasa m.6).

Buradan çıkan ilk sonuç, “devlet, iktidar ve egemenlik” kavramlarının hukukla iç içe olduğudur. Diğer sonuç ise, Anayasa’nın 11.maddesinde ifadesini bulan, “Anayasa’nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü” dür.

Bize göre,

Hukukun üstün olduğu ve egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu, demokratik, laik ve sosyal olan modern bir hukuk devletinde, “güçlü olduğu için haklı olmak” yoktur.

Hukukun üstünlüğü derken, kastedilen, sadece “yasaların üstünlüğü” değil, “hukukçular ya da yargıçlar devleti” hiç değildir. Kastedilen, “hukuka saygı ve bağlılık”tır. Üstünlük, demokratik hukuk devleti çerçevesinde, anayasa ve yasalardadır.

Böyle bir devlette, milli irade üstündür. Egemenlik millettir. Temel hak ve özgürlükler anayasal güvence altındadır. Demokratik kurum ve kurallar vardır ve nihayet bağımsız ve tarafsız olduğu için yargıya güven tamdır.

Anayasalarda yer alan temel hak ve özgürlüklerin kullanılmalari esas, kanunda açıkça gösterilen hallerde sınırlandırılmaları ise istisnadır.

Devletin şekli, işleyişi ve organları Anayasa’ da açıkça belirtilir.

Güçler ayrılığı ilkesine uygun olarak kurumların yetki ve sorumlulukları açıkça kanunlarda yer alır.

İdarenin her türlü eylem ve işlemine karşı, yargı yolu açıktır.

Yasalar karşısında herkes eşittir. Hiçbir kişi, kurum ya da kuruluşa üstünlük ve ayrıcalık tanınmaz.

Tüm yöneticiler ve kamu görevlileri, eylem ve işlemlerinden sorumlu tutulurlar.

Vatandaşlar demokratik katılım hakkına sahiptirler.

Devlet, egemenliğini vatandaşı ile paylaşmak zorundadır.

Bu bağlamda, çoğulculuk, katılımcılık, özgürlük ve eşitlik unsurlarıyla şekillenen ve meşruiyet kaynağı halk olan “demokrasi” ile “insan hak ve özgürlükleri” iç içedir.

Bize göre, kutsal devleti önceleyen, “insan haklarından önce devlet hakları” gibi bir yaklaşım demokratik değildir, çağ dışıdır. Devlet gücü ile millet

egemenliğinin de makul bir sınırı vardır ve olmalıdır da. O sınır ise “hak ve özgürlükler” dir.

Bir başka ifadeyle demokrasi, artık amaç değil sadece kişilerin özgürlüklerini ve mutluluklarını sağlamaya yönelik bir araçtır. Bu itibarla hedeflenen, sadece hukuk devleti değil, sosyal bir hukuk devletidir.

Böyle bir devlette, hakkının ihlal edildiğini düşünen herkes, “tabii hâkim prensibi” çerçevesinde, bağımsız ve tarafsız mahkemelere başvurabilir.

Hukuk devletinin olmazsa olmazı, yürütmenin eylem ve işlemlerinin yargı denetimine tabi olmasıdır. Yargının “olmazsa olmaz” ı da, mahkemelerin tam anlamı ile “bağımsızlığı ve tarafsızlığı” dır. Bağımsız yargının olmadığı bir yerde, hukuk devletinden ya da hukukun üstünlüğünden söz etmek mümkün değildir.

Anayasa Mahkemesi “hukuk devleti” ni şöyle tarif ediyor: “Hukuk devleti, tüm faaliyet, işlem ve eylemleri hukuk kurallarına ve anayasaya uyan, bu kurallarla bağlı olan devlet anlamına gelmektedir. Hukuk devleti, insan haklarına saygı gösteren ve bu hakları koruyucu adil bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmeye kendisini zorunlu sayan ve faaliyetlerinde hukuka ve anayasaya uyan bir devlettir.”

Bize göre, uygulama eksiklikleri ve yorum farklılıkları dışında bu tanım yerindedir ve içinde “tebaa değil, “özgür insan” vardır. “kul değil, hak ve yükümlüklerle donatılmış yurttaş” vardır. Ancak, uygulamada karşılaşılan sorunlar da göz ardı edilmemelidir; varılan sonuçta, toplum, kanun ile hukuk arasına sıkışmıştır!

Kısacası, Biz, Türkiye Baroları ve TBB olarak, yaşanan ve gözlenen uygulamalarla giderek anlamından uzaklaşan bir “hukuk devleti gerçeği” karşısında, Türk toplum yapısına uygun, çağdaş dünya örneklerini de dikkate alarak oluşturacağımız “Her Yönüyle Hukuk Reformu” konusunu, gündemimizin en üst sıralarına almış bulunmaktayız ve halen bu önemli konuya ilişkin çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. Yakın bir gelecekte sonuçlarını kamuoyu ile paylaşabileceğimizi umuyorum.

HUKUK DEVLETİ-EKONOMİK BÜYÜME VE İSTİKRAR İLİŞKİSİ

Ayrıca hukuk devletini sadece siyasi veya hukuki açıdan tanımlamanın ve salt bu iki alandaki yansımalarını öncellemenin de ciddi bir eksiklik olduğunu düşünüyorum. Hukuk ve siyaset adamları, formasyonları ve gelenekleri gereği hukuk devleti ve demokrasi ile ekonomi arasındaki hayati korelasyonu zaman zaman göz ardı etmektedirler. Oysaki bir ülkede hukuk kurumuna ve hukukun işlerliğine olan güven ne kadar fazlaysa, ekonomik büyümenin de o ölçüde gelişmiş olduğu bizlere aşikar olduğu gibi, buradaki nedensel bağ akademik çalışmalarda da ortaya konmuştur.

Bu noktada, iş insanlarımızın da zaman zaman hukuku sadece bir detay olarak görme yanlısına düştüğünü gözlemlediğimi belirtmek isterim. Elbette ki bir iş insanının ticari başarısındaki temel etkenler, rekabet edebilme düzeyi, networking başarısı, mali ve teknolojik gücü, ürünün veya hizmetin kalitesi ve diğer hususlardan oluşur; ancak gerçekçi olarak değerlendirdiğimizde yatırımınızı koruyacak temel unsur, beyaz A4 kağıda dökülen siyah renkli kelimelerin oluşturduğu bir metindir ki bu hepinizin imzaladığınız anda haklı bir gurur duyduğunuz ve bunu çoğu zaman kutladığınız “sözleşme”dir. Hukuku doğrudan iş hayatının ana unsuru haline getiren bu A4 kağıt, bir ihtilaf çıktığında başvuracağınız temel kaynaktır. Her sözleşmede bulunan uzlaşmazlıkların halli maddesi, uzlaşmazlığı hukukta hangi aracı takip ederek gidereceğinizi anlatır. Bir ülkede hukuk devleti egemen değilse yani bağımsız yargı yoksa yani adil yargılanma imkanı yoksa o maddelerin de, sözleşmelerin de yatırımınızı koruma bağlamında hiçbir hükmü kalmayacaktır.

Büyüyen pazar ekonomileri, özel mülkiyet haklarını ve onların gönüllü transferini teminat altına alan güçlü devletten destek alır ancak devletin güçlü olması aynı zamanda en büyük zayıflığıdır; çünkü güçlü devlet hukuk devleti değilse, söz konusu hakları sonradan tamamen de kısıtlayabilir. Yatırımcılar, yatırım yapmadan önce yatırımlarının ardından devletin sözünde duracağını esas alır. Bu noktada güçlü devletin gücünü yatırımcıya dayatamamasının teminatı ancak her iki tarafı da de eşit olarak görece bağımsız yargı ile sağlanabilecektir. Yargı ne kadar bağımsız olursa yatırımcının güveni o ülkeye o kadar artacak, dolayısıyla daha fazla yatırım ve istihdam, daha büyük bir Gayrisafi Yurtiçi Hasıla, kısacası daha büyük bir ekonomik büyüme ve elbette

devlet için de daha fazla vergi imkanı oluşacaktır. Bu neden sonuç ilişkisinin tabiidir ki, olumsuz evrilmesi de mümkündür. Bir ülkedeki hukuk kurumuna, hukukun üstünlüğüne ve yargının bağımsız olduğuna inanç ne denli az ise, yatırımcılar için o ülke daha riskli bulunacak ve yatırımdan olabildiği ölçüde imtina edilecektir. Bu noktada sözünü ettiğimiz yargı bağımsızlığı, kağıt üstünde kalan bir yargı bağımsızlığı değil, fiilen temin edilen gerçek bir yargı bağımsızlığıdır.

Bu söylediklerimiz, kişisel kanı olmanın ötesinde, dünya akademik literatürü incelendiğinde, hukuk devleti ve ekonomik büyüme arasındaki bağın nesnel kıstaslarla ölçümlenmiş araştırmalara konu olduğu görülecektir .

Kısacası, hukuk devleti ile ekonomik büyüme ve istikrar arasında doğrudan bir nedensel bağ var olduğu, gelişmiş, sanayileşmiş ülkelerde, gelişmekte olan ülkelere kıyasla hem hukukun üstünlüğünün hem de iktisadi refahın daha yüksek olmasının tesadüf olmadığı gönül rahatlığı ile söylenebilir.

Sözü fazla uzatmadan, bu noktada, Siz değerli iş insanlarımızdan naçizane bir İSTİRHAMIM VAR: Daha müreffeh bir iş dünyası ve dolayısıyla daha müreffeh bir ülke için bu ülkenin yöneticilerinden illaki ve mutlaka daha fazla hukuk devleti, daha fazla özgürlük daha fazla demokrasi talep ediniz. Bir ülkede hukuk devleti ne kadar fazla gelişirse özel mülkiyet o ölçüde daha fazla korunur, yatırımlarınızla ilgili ihtilaflarda bağımsız bir yargı mevcutsa sizleri devletle eşit statüde değerlendirir. Dolayısıyla sözleşmeleri sadece o A4 kağıtlardan ibaret saymayınız, sözleşmelerin anlam ifade edebileceği bir hukuk devleti ikliminin tesisi ve devamını en az o sözleşmeyi yapmak kadar önemseyiniz lütfen.

TBB OLARAK SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYA İLİŞKİN BAZI GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİMİZ

Türkiye Barolar Birliği olarak, başarılı da olsa, kalkınma hamlelerinin kalıcı ve sürdürülebilir olabilmelerinin şartlarını önemli ölçüde belirleyen küresel etkiler ve yaklaşımları da dikkatle değerlendiriyoruz.

Bize göre, küresel krizden etkilenmemek dahil, sürdürülebilir kalkınmanın tek yolu, “en yüksek, yaratıcı teknolojiyi en yüksek kalitede üretebilmek”tir. İnovasyonun yeşereceği böyle bir üretim ortamını ise, uygulayacakları

politikalarla yaratacak olan hükümetlerdir. Bunun için de, hukukun üstünlüğünün belirleyiciliğinde, yönetebilen bir demokrasi yanında adalet dağıtabilen bir yargının varlığı da kaçınılmazdır.

Özetlersek;

Türkiye Barolar Birliği olarak, çok önem verdiğimiz “toplumsal barış”a, ancak “işçi, işveren ve hükümet üçlüsünün ahenkli birlikteliği” ile ulaşılabileceğinin bilincindeyiz; bu bağlamda, işçi ve işvereni, “hasım değil, hısım” olarak değerlendiren bir görüşe sahibiz.

02 Eylül 2013 tarihinde idrak ettiğimiz 2013- 2014 Yargı Yılı münasebetiyle yaptığım açılış konuşmamda da belirttiğim gibi, “Türkiye’nin, G-20 zirvesinde dünyanın önemli ekonomilerinden biri sıfatıyla yer alıyor olması, özgür düşüncede, dolayısıyla bilimde ve sanatta liderliğe ulaşamadığında kalıcı olamayacak, refahın hakça dağıtımını gerçekleştiremeyecektir”.

Devamla “hem ekonomik hem siyasal istikrarın sağlanabilmesi için demokrasiden, insan haklarından ve hukukun üstünlüğünden taviz vermememiz gerektiği”; “*üstünlerin hukuku*”nun geçerli kılındığı bir düzende, istikrardan söz edilemeyeceği”, çünkü böyle bir düzende herkesin kaderinin siyasi iktidarların keyfine terk edilmiş olacağı” şeklindeki tespitlerimiz de kabul edilecektir.

Bize göre, Türkiye için hayati önemi haiz “sürdürülebilir kalkınma”, sadece istikrar ortamında gerçekleşebilir; istikrar ise, ancak hukukun gerçek anlamda üstün olduğu, demokratik ve laik, sosyal bir hukuk devletinde sağlanabilir.

Öte yandan, Türkiye Barolar Birliği olarak, *21. yüzyılın gerçeği olan küreselleşme sürecinde hayale yer olmadığını biliyoruz ve küresel meydan okumalara, ancak yeterli kapasite ve uygun donanımlarla hazır olunmasının hayati önemini de hep hatırd tutuyoruz.*

Bize göre, gelecekte söz sahibi olabilmek için, bilgi toplumunun odağında bir Türkiye oluşumuna yönelik çabalar yanında, bu zor sürecin olmazsa olmazı, ülkemizin “demografik dinamizmi” başta olmak üzere, tüm değerlerini bir sinerjiye dönüştürerek, ülke kalkınmasında güç çarpanı olarak devreye sokabilmesine paralel şekilde üreten, istihdam yaratan ve ürettiğini hakça

paylaşmayı gerçekleştirmeyi hedefleyen “rekabetçi bir Türkiye vizyonu” nu hayata geçirmektir.

Sonuç olarak, Türkiye Barolar Birliği’ne göre, 21. Yüzyılda, çağdaş ülkeler ailesinin eşit hak ve yükümlülüklerine sahip bir üyesi olabilmeye yönelik öncelik sıramız, “üretim, ticari faaliyetler ve minimal düzeyde kalmak kaydıyla spekülatif faaliyetler” şeklinde olmalıdır.

Bu vesileyle, iş dünyamızın mümtaz temsilcilerinin de hazır bulunduğu bu toplantı münasebetiyle Siz değerli İşverenlerimizden ricamız ve teklifimiz, özellikle üretime ve istihdama yönelik olarak yapılacak “etki analizleri” içeriğine “istikrar ile hukukun üstünlüğü kavramları arasındaki hayati ilişkinin de dahil edilmesi”dir. Biz Türkiye Barolar Birliği olarak, bu hususta üzerimize düşen her görevi üstlenmeye hazır ve amadeyiz.

YARGILAMANIN YENİLENMESİNE İLİŞKİN ÖNERİMİZ

Değerli Konuklar,

Bu gün ülkemizde yaşanan hukuk ihlallerinin azımsanmayacak bir kısmı, hakim ve savcıların, doğruyu doğru olmayandan, haklıyı haksızdan, suçluyu suçsuzdan ayırabilmek için adil yargılamanın tek geçerli yol olduğu gerçeğini içselleştirmemiş olmaları ile gene değerli hakim ve savcılarımızın önemli bir bölümünün, adil yargılamanın ön şartının avukatın eşit kurucu unsur olduğu gerçeğini benimseyememiş olmalarından kaynaklanmaktadır.

Konusu ne olursa olsun, bir ceza davasında gerçeğin yanlıştan, suçlunun suçsuzdan ayırt edilebilmesi için, içeriği evrenselleşmiş ilkelerle belirlenmiş adil yargılanma hakkına saygı duyulması zorunludur.

Bu durumda adil yargılanma hakkı, yargılamayı yapan mahkemeler açısından yükümlülük, yargılanan bireyler için temel hak, toplumun diğer bireyleri için ise, demokratik bir toplumda hukuk içinde yaşamının güvencesidir.

Şu bilinmelidir ki, bir davanın konusu ne olursa olsun, o davada adil yargılanma hakkına uyulmazsa gerçek yanlıştan, suçlu suçsuzdan ayrılamaz.

Suçlamanın ağırlığının, suçlamanın gerçek olduğunu gösterdiği dönem ortaçağ karanlığında kalmıştır.

Bize göre, hukuk devletinde ve demokraside; yolsuzluklarla sonuna kadar mücadele edilir.

Paralel devlete, derin devlete izin verilmez.

Bu iki zorunluluktan birini görüp, diğeri görmemek olmaz.

Adil yargılanmak her yurttaşın hakkıdır. Adil yargılama istemek, darbelere destek vermek veya yolsuzluk soruşturmasını gölgelemek değildir.

Değerli Dostlar,

Bize göre askeri darbeler, demokrasiye ve topluma büyük ve telafisi çok zararlar vermiştir. Darbeler, demokrasinin vazgeçilmezi olan siyasi partilerin kurumsallaşmasını önlemiş, sivil toplum örgütlenmelerine izin vermemiş, demokrasi bir yaşam biçimi olamamış, seçimden seçime oy vermek şeklinde görülmüştür.

Hal böyle iken, kamuoyunda Balyoz ve Ergenekon adıyla bilinen davaların konusu askeri darbe teşebbüsleri olsa da, bu davalarda da gerçeğe ulaşılabilmesi, adil yargılanma hakkına saygı duyulmasına bağlıdır. Her iki davada da adil yargılanma hakkı ısrarla ve silsileler halinde ihlal edilmiştir. Bu ihlaller yalnızca ulusal düzeyde değil, uluslararası düzeyde de tespit edilmiş bulunmaktadır. Şu halde anılan davalarda verilen mahkûmiyetlerin "suçlu" tespitini doğru yaptığı konusunda toplumsal vicdan tatmin olmamıştır.

Başka bir anlatımla, toplumun önemli bir kısmı bu kararların, yargılamayı yapanların, "hukuka uygun yürütülen bir sürecin sonunda tecelli etmiş vicdani kanaatin" üzerine değil "keyfiliklerin" üzerine inşa edildiği düşüncesindedir. Maalesef iddia edilen suçlarla ihlal edildiği ileri sürülen kamu düzeni, toplumu kutuplaştıran ve adalet duygusunu zedeleyen bu yargılama süreçleri tarafından çok daha ağır şekilde ihlal edilmiştir.

Bu çerçevede örneğin terörle mücadele eden Türk Silahlı Kuvvetlerinin önceki Genelkurmay Başkanının, terör örgütü yöneticisinin gizli tanıklığıyla, Türk Silahlı Kuvvetlerindeki görevli subayların, sahteliği bilimsel olarak sabit dijital verilere dayanılarak ve gazetecilerin, yaptıkları haberler gerekçe gösterilerek mahkûm edilmesi, toplumsal vicdanı daha önce görülmemiş şekilde yaralamıştır.

İşte bu ve benzeri bakış açılarından durum değerlendirmesi yapan Türkiye Barolar Birliği, adaletin mülkün, yani ülkenin temeli olduğu gerçeği karşısında güven duyulacak bir yargı sisteminin oluşmasına katkıda bulunmak ve ülkeyi temelsiz bırakmamak amacıyla faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bu cümleden olarak;

Özel görevli mahkemelerdeki adil yargılanma hakkı ihlalleri ile düşünceyi ifade ve toplantı - gösteri yürüyüşü haklarını ihlal eden uygulama ve yorumları da dikkate alınarak hazırladığımız öneriler, 3 Ocak 2014 tarihinde yaptığımız basın toplantısında; “Türkiye Barolar Birliği’nin Türkiye İçin Acil Çözüm Önerileri” başlığı ile kamuoyumuza açıklanmıştır.

Sözü edilen basın toplantısında, demokrasimizin yönetim zaafı yanında, yargı sistemimizin de adalet dağıtamadığından hareketle varılan noktada “adalete güveni sarsılmış bir toplum” vurgusu yapılarak, özellikle “yargının etki altında bulunduğu” algısının “mülkün temelsiz kalması” sonucunu doğurabileceğine dikkat çekilmiş ve bu bağlamda da, milli birlik ve beraberliğimizi zedeleyebilecek boyutlara ulaşan çözümsüzlüğün devamı halinde, devletimizin ve demokrasimizin gördüğü zararın kalıcı hasara dönüşebileceği hatırlatılmış ve “hep birlikte ortak akıllı bularak çözüm üretilmesi ve böylece büyük bir toplumsal kucaklaşma sağlanması” ihtiyacına işaret edilerek “önerilerimiz” ifade edilmiştir.

Gene bu çerçevede, özellikle son dönemde yaşanan bir çok ağır toplumsal travmanın asıl ve en önemli nedenlerinden biri olarak, devlet güvenlik mahkemeleriyle başlayan, özel görevli mahkemelerle sürdürülen ve terörle mücadele mahkemeleriyle varlığını ısrarla koruyan “çift başlı ceza yargılama sistemi” ne son verilmesi suretiyle “adil yargılanma hakkına” gerçek demokrasilerdeki uygulamalara paralel işlerlik kazandırılması, önerilerimizin esasını teşkil etmektedir.

Doğrunun yanlıştan, haklının haksızdan, suçlunun suçsuzdan ayrılmasını sağlamak amacıyla hazırlanan önerilerimizin, asla bir “af ya da şartlı salıverme” olmayıp, yargıya güveni yeniden tesise yönelik olduğu da ayrıca vurgulanmıştır.

Bu cümleden olarak, önerilerimiz kısaca şu hususları içermektedir:

İhtisas mahkemesi olmamalarına rağmen, yargılama usulleri itibariyle savunma hakkını kısıtlayan, böylece maddi gerçeğe ulaşılmasını zorlaştıran ve sonuç olarak da adalet duygusunun zedelenmesine neden olan “terörle mücadele mahkemeleri” kaldırılmalıdır.

6352 sayılı Kanunla kaldırılan özel görevli ağır ceza mahkemelerinin, davalar kesin hükümlerle sonuçlanıncaya kadar ellerindeki işlere bakmaya devam edeceklerine dair kanun maddesi (Geçici 2. Madde) derhal kaldırılarak, özel görevli mahkemeler gerçekten kapatılmalı ve ellerindeki işleri devretmeleri de hükme bağlanmalıdır.

Böylece Poyrazköy ve Casusluk davası gibi henüz ilk derecede özel görevli mahkemelerde görülmekte olan davaların, genel görevli mahkemelere aktarılması sağlanabilecektir.

Adil yargılanma hakkının evrensel ölçütlerine göre meşruiyetinin sorgulanabilir olduğu, bizzat yasama organı (TBMM) tarafından tespit ve kabul edilmiş olması nedeniyle bu mahkemelerin henüz kesinleşmemiş kararlarının, sırf bu nedenle “görev yönünden bozulabilmesi”, kanun hükmüne bağlanmalıdır.

Böylece bir gün içerisinde, Yargıtay'ın, Ergenekon ve Şike davası gibi davalarda verilen hükümleri, hiçbir takdir yetkisi kullanmaksızın bozması sağlanabilecektir.

Bu mahkemelerce verilmiş ve kesinleşmiş mahkûmiyet hükümlerine ilişkin olarak da, aynı nedenle “yeniden yargılama zorunluluğu”, kanunla getirilmelidir. Böylece Balyoz davası gibi davalarda yeniden ilk derece yargılaması yapılması sağlanabilecektir. Özel görevli mahkemeleri açık tutan geçici 2. madde kaldırılacağı için, yeniden yargılamayı da artık özel görevli mahkemeler yapmayacaktır.

Bundan sonra yargılamaların tamamı, genel mahkemelerde ve söz konusu davada, soruşturma evresi dahil, görev yapmamış hakimler tarafından yapılmalıdır. Savcılık makamı da aynı şekilde, daha önce bu davalarda taraf olmamış kişilerce temsil edilmelidir.

Bir sonraki aşamada ise, Terörle Mücadele Kanunu da kaldırılmalıdır. Dolayısıyla özel görevli mahkemelerin yerine Terörle Mücadele Kanunu'nun 10. maddesiyle kurulmuş olan terörle mücadele mahkemeleri de kaldırılmış olacaktır.

Böylece Ergenekon ve Şike davası gibi davalarda Yargıtay'ın bozma kararından sonra yapılacak yargılamaların ve Balyoz davası gibi kesin hükümlerle bitmiş davalarda yeniden yargılamanın, genel görevli mahkemelerde, yani bildiğimiz ağır ceza mahkemelerinde yapılması sağlanmış olacaktır.

Gerekçesiz verilen mahkûmiyet ve tutuklama kararları nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nce ve Anayasa Mahkemesi'nce bireysel başvuru sonucunda hükmedilen tazminatlar için, kusuru bulunan hakimlere rücu edilmelidir. Bu yapıldığı takdirde, göreceksiniz hakimler süratle insan hak ve özgürlüklerini ve savunma hakkının vazgeçilmezliğini benimsemeye başlayacaklardır.

Buna ilaveten, tutuklamada gerekçe gösterme zorunluluğunu hayata geçirmek için, CMK Md. 100/3'de yer alan "katalog suçlar" da kaldırılmalıdır.

Yargı güvencesinin sağlanmasına ilişkin çok önemli bir adım olarak, Cumhuriyet Başsavcılığı'na bağlı "adli kolluk teşkilatı" oluşturulmalı ve bu teşkilat mensuplarının tayin ve terfileri dahil, tüm özlük işlemleri güvence altına alınmalıdır.

Böylece, özellikle son dönemde gözlemlendiği şekliyle "kolluğun Cumhuriyet Savcısı'nın emirlerini yerine getirmeme, savsaklama ya da soruşturmayı savcıdan bağımsız yürütme" denemeleri de son bulacaktır.

"Gizli Tanıklık" kurumu kaldırılmalıdır.

"Azami tutukluluk süresi" 3 yıla sınırlandırılmalıdır.

Kısaca özetlediğim çözüm önerilerimizi hayata geçirmek üzere, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun 9.1.2014 gün ve 2014 0023 sayılı kararı ile kabul edilmiş olan "Adil Yargılanma Hakkının Etkinleştirilmesi Amacıyla Ceza Muhakemesine İlişkin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" Adalet Bakanlığı'na sunulmuştur .

Bunun bir benzerini, kısa bir süre önce, yargı üzerinde idarenin denetimini getiren Adli Kolluk Yönetmeliği değişikliği'ne ilişkin olarak yaptık; Cumartesi günü Resmi Gazete'de yayımlanan bu Yönetmeliğin yürütmesinin durdurulması ve iptaline ilişkin olarak Pazartesi sabah 9.00'da iptal davamızı açmıştık bile.

Danıştay, yürütmeyi durdurma kararını Türkiye Barolar Birliği'nin ve Ankara Barosu'nun bu davaları üzerinden verdi. Böylece yolsuzluk soruşturmasının engellenmesine neden olabilecek önemli bir engel, şimdilik ortadan kaldırıldı.

Değerli Konuklar,

Bugün ülkemizde çok vahim bir kriz yaşanıyor. Siyasi iktidar, devlet içinde paralel devlet kurulduğunu iddia ediyor. Devletin kurumları birbirleriyle ve kendi içlerinde ağır bir hesaplaşmanın içinde.

Biz, bir yandan paralel devlete karşı çıkıyor ve bu iddianın delillerinin ortaya konulmasını istiyoruz, diğer yandan "madem paralel devlet var diyorsunuz, bugüne kadar niçin buna izin verdiniz" diye soruyoruz. Yalnız dikkat edin lütfen, "niçin izin verdiniz" diye sormak, iddianın ciddiye alınmasına ve delilleriyle ortaya konulmasını ve varsa suçluların yargılanmalarını talep etmeye engel değil.

Dostlarım, ortada en yetkili ağızlardan dile getirilen büyük bir iddia var: Ergenekon, Balyoz, Casusluk ve Poyrazköy davalarında Türk Silahlı Kuvvetlerine kumpas kurulduğu iddiası".

Biz yıllardır, bıkmadan usanmadan, sadece bu davalarda yargılananlar için değil, bu ülkenin tüm yurttaşları için adil yargılanma hakkını istedik. Şimdi de aynı şeyi istiyoruz.

Adil yargılama olmadan, sap ile saman, doğruyla yanlış, suçluyla suçsuz birbirinden ayrılamaz dedik. Esasen suçsuzluklarını haykıran insanlar da af değil, adil yargılama istiyorlar. Zaten biliyorsunuz, önümüzde üç büyük seçim varken af söz konusu olmayacağına göre, bu işi yine yargı çözecek.

Şimdi kendinizi sahteliği sabit delillerle, PKK'lı gizli tanıkların ifadeleriyle mahkum edilmiş gazetecilerin, avukatların, subayların, akademisyenlerin, milletvekillerinin, yerel yöneticilerinin yerine koyun. Ne isterdiniz? Adil yargılama, özgürlük ve iade-i itibar, değil mi? İşte bunun yolunu anlatıyoruz biz de.

Şu anda cezaevlerinde özgürlük bekleyen yurttaşlarımız için adalet istemek, nasıl olur da yolsuzluk soruşturmasını gölgelemek olarak takdim edilebilir! Bunu da Siz'lerin takdirlerine sunuyorum.

Kimse kusura bakmasın, Biz, adalet bekleyen yurttaşlarımız zindanlara terk edilmişken ellerimizi ovuşturup bekleyemeyiz. Bu zor süreçte tek güvencemiz, Milletimizdir.

Çok Değerli Dostlarım,

12 Eylül 2010 anayasa değişiklikleri marifetiyle gerçekleştirilen “dost bir yüksek yargı oluşturulması” operasyonu” sonucu, demokratik, laik hukuk devleti, adeta savunmasız hale getirilmiştir.

Son noktada da, siyasi iktidarın gücünün giderek artması sonucu, Türkiye hızla güçler ayrılığından, güçler birliğine doğru kayar olmuştur.

Oysa, çağdaş demokrasilerde, ülke yönetimine ilişkin hak ve sorumluluğun, ancak ve ancak, kuvvetler ayrılığı ilkesine uygun biçimde, “bağımsız yargı tarafından denetlenme” koşul ve kabulü ile verilebildiği de unutulmamalıdır.

Ve nihayet unutulmamalıdır ki, “siyasallaştırılmış yargı, adalet değil, hüsrana doğurur”.

Ve nihayet unutulmamalıdır ki, “siyasetin girdiği mahkemeden, adalet kaçır”.

Ve nihayet unutulmamalıdır ki, “kan kusturmanın adı adalet olamaz”.

Burada unutulmaması ve halkın dikkatlerine sunulması gereken bir diğer gerçek, “yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığının, sokaktaki adamın çıkarları ile yakın ilişkisi” olduğudur. Bir başka ifadeyle halen yaşanan vahim hukuk ihlallerinin devamı halinde, geniş halk kitleleri de, haksızlığa uğramaları halinde, mahkemelere değil, iktidar temsilcilerine başvurmak zorunda

kalabilecekler ; avukat tutmak yerine ise, siyasi güç simsarlarının yardımı tercih eder hale gelebileceklerdir.

Özetle, son dönemde, ne yazık ki devletin tüm kurumları arasında amansız, yıkıcı bir mücadele gözlenmektedir. Mesnetsiz suçlamalar, düzmece ihbar mektupları, gizli tanıklar, mahkûmiyet yerine geçen tutuklamalar, beraatla sonuçlanacağı bilindiği halde “mahkemede süründürme” amaçlı yargılamalar ve kanun önünde herkesin eşit olduğu vurgusuyla sürdürülen “yıkım kampanyaları” olağan hale gelmiştir.

Bizler, savunmanın asli unsuru, hukukun üstünlüğüne inanan, demokratik, laik, hukuk devletinden yana taraf olan avukatlar olarak, Türkiye'nin temel değerlerine sahip çıkmak hususunda üzerimize düşen her göreve hazırız.

YENİ ANAYASA TARTIŞMALARI

Değerli Dostlarım,

Biliyorsunuz, bir süreden beri devam eden “yeni anayasa” tartışmaları, şimdilik rafa kaldırılmış gibidir.

“Yeni Anayasa” ve “Anayasa değişikliği” tartışmalarında, anayasaların yapılmaları, değiştirilmeleri, özellikle de denetlenmeleri ve dengelenmelerine ilişkin önemli ilkeler ile temel hak ve özgürlükler gibi anayasaların ana konularının ele alınmaları doğaldır.

Bu bağlamda, anayasa yargısı, yüksek yargı kurullarının oluşumları, işleyişleri seçim yasaları gibi konulara girmeksizin anayasa tartışması yapılamayacağı da kabul edilecektir;

bu cümleden olarak, en önemli başlıklardan biri de “**siyasi iktidarın denetlenmesi ve dengelenmesi**” dir.

Çağdaş anayasalar, siyasi iktidar gücü ile özgürlükler arasındaki hassas dengeyi zedelemeksizin, kişi hak ve özgürlüklerinin etkin kullanılabilmesini mümkün kılacak “denetleyen ve dengeleyen” mekanizmalar kurarlar.

Oysa, sözünü ettiğim son anayasa tartışmalarında, bu hayati konular ya hiç, ya da yeterince ele alınmamışlardır.

Bunları niye söylüyorum?

Son **HSYK** tartışmaları bir kez daha göstermiştir ki, adaletin, Adalet Bakanlığı'na değil, adeta Bakanın adaletine terk edilmek istendiği bu ortamda varılacak sonuç, "**HUKUKSUZ BİR DEVLET; ADALETSİZ BİR HUKUK; ve AVUKATSIZ BİR YARGI**" olacaktır.

Oysa demokrasi, özellikle son dönemde sıkça gözlediğimiz şekliyle "paketlerle değil, bağımsız ve tarafsız adaletle" gelir...Yargıya güvenin, inancın olmadığı yerde demokrasi de olmaz, olamaz!

HSYK'ya İLİŞKİN DEĞERLENDİRMEM

Şu bir zorunluluktur ki, HSYK ve Anayasa Mahkemesi yeniden yapılandırılmalıdır; yargıyı siyasetin kuşatmasından kurtaracak yeni bir düzenleme gereklidir:

12 Eylül 2010 Referandumu ile kabul edilen Anayasa değişikliklerinin de önemli katkılarıyla kuvvetler ayrılığı ilkesi fiilen yok edilmiş, yasama- yürütme ve yargı büyük ölçüde tek elde toplanmıştır.

Değerli Konuklar,

Halen TBMM'nde görüşülüyor olması nedeniyle HSYK ile ilgili güncel tartışmalar bağlamında bir hukuk bilimcisi olarak şahsi görüş ve önerilerimi de kısaca sizlerle paylaşmak isterim.

Hatırlanacağı gibi, 12 Eylül 2010 Referandumu sonucu, Anayasa'nın, "Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu" başlıklı 159. Maddesi değiştirilerek, Kurul'un oluşumu, seçimi ve çalışma usul ve esasları yeniden düzenlenmiştir.

Böylece, Kurul'un 7 asıl ve 5 yedek üyeden oluşan üye yapısı, 22 asıl ve 12 yedek üye olarak değiştirilmiş; ancak, Adalet Bakanı ile Adalet Bakanlığı Müsteşarı, başkan ve tabii üye olarak yerlerini korumuşlardır.

Kurul'un dört asıl üyesi, yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından Cumhurbaşkanı'nca doğrudan seçilmiştir.

Ayrıca, toplam 6 asıl, 6 yedek üye; Yargıtay (3 asıl,3 yedek), Danıştay (2 asıl, 2 yedek) ve Türkiye Adalet Akademisi (1 asıl, 1 yedek) Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından seçilmişlerdir.

Diğer toplam 10 asıl, 6 yedek üye ise, birinci sınıf adli (7 asıl, 4 yedek) ve idari (3 asıl,2 yedek) yargı hakim ve savcılar arasında, tüm adli ve idari yargı hakim ve savcılar tarafından seçilmiştir.

Kurul'un yönetimini ve temsilini, gene Kurul Başkanı, yani Adalet Bakanı üstlenmiş olup, hakim ve savcılarının denetlenmesi yetkisi, göstermelik olarak Kurul'a devredilmiştir; zira, Adalet Bakanı, hakim ve savcılar hakkında inceleme ve soruşturma yetkisini elinde tutmaya devam etmektedir.

Kurul'un, sadece meslekten çıkarma cezalarına ilişkin kararları yargı denetimine açılmıştır. Oysa, Kurul'un tüm kararları yargı denetimine açılmalıdır.

Sözü edilen bu düzenleme ile ayrıca, Adalet Bakanlığı'na bağlı olup, başkanı da Adalet Bakanı tarafından atanan Türkiye Adalet Akademisi'ne, HSYK'na üye seçme hakkı verilmiştir.

HSYK'nun yeni yapılanmasında, üye sayısının 7'den 22'ye yükseltilmesine rağmen, yüksek yargının sadece 5 üye ile (3 Yargıtay,2 Danıştay) temsil edilmesi, yüksek yargıya güven göstergesi olamaz!

Unutulmamalıdır ki, HSYK idari bir kuruldur ve bu nedenle de " nitelikli çoğunluk" ve "liyakat" dışında, kuruluşunda ve karar alma sürecinde, başka hiçbir siyasi kriter uygulanamaz.

Bu bağlamda sürekli atıf yapılan AB Komisyonu ve Venedik Komisyonu belgeleriyle hukuki konularda Avrupa standartlarını belirleyen Avrupa Yargıçlar Danışma Konseyi'nin 2007 yılında hazırladığı raporda ve konuya ilişkin diğer hukuki düzenlemelerde, HSYK ve benzeri kurullarda başkanlık görevinin, tercihen siyasi parti mensubu olmayan, tarafsız kişiler tarafından üstlenilmesi ile yüksek yargı üyelerinin de siyasi organlarca seçilmemesi tavsiye edilmektedir. Adalet Bakanı ve müsteşarının Kurul'a üye olmamaları gerektiği ise, özellikle vurgulanmaktadır. Kaldı ki, Avrupa'nın hiçbir ülkesinde, Adalet Bakanı başkanlığında çalışan bir HSYK olmadığı gibi, hem bakan, hem de müsteşarının birlikte üye oldukları bir HSYK da yoktur.

Hal böyle iken,HSYK'nın bazı uygulamalarından memnun olmayan siyasi otorite, HSYK Kanunu'nunda değişiklik yapmak üzere hazırladığı bir kanun teklifini TBMM gündemine taşımıştır.

HSYK'nın bir çok yetkisinin adalet bakanına devredilmesini ön gören bu teklife ilişkin olarak TBB'nin görüş ve eleştirileri, yönetim kurulu üyesi arkadaşlarımız tarafından ilgili komisyonlarda dikkatlere sunulmuştur; bu nedenle burada sadece "adeta özel yetkili bakan ve Kurul oluşturulmaktadır" diyerek; HSYK'nın ideal oluşumuna ilişkin görüşlerimi kısaca Sizlerle paylaşacağım.

Hâkim ve Savcıların bağımsızlığının, kişilerin hak ve özgürlüklerinin en önemli teminatı olduğu hiçbir zaman unutulmadan; uluslararası düzenlemeler de dikkate alınarak yapılacak değişikliklerle Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, daha önce de olduğu gibi, birbirinden ayrı iki ayrı üst kurul olarak bağımsız, tarafsız ve objektif esaslara göre karar alan bir yapıya kavuşturulmalıdır. üyeleri de demokratik meşruiyet gereği ve gerekçesiyle ve yüksek karar yeter sayıları ile (3/4 veya 4/5) seçilmelidir.

Yeni oluşturulacak HSYK modelinde *vazgeçilmez öncelik, kurulacak yapının yasama ve yürütmeden bağımsızlığı yanında, mutlaka yargı bağımsızlığı ve hâkim ve savcılarının teminatı ilkelerinin güvence altına alınmasıdır.*

Kurullarda görev alacak hakim ve savcılarının mesleki yetkinlikleri ve gerekli diğer niteliklerinin "liyakat" temelinde belirlenmesi ile seçim usul ve esaslarının da oluşturulmak istenen özerk yapıya uygun olarak belirlenmesi de önem arz etmektedir.

Biz'e göre HSYK şöyle oluşmalıdır:

Hâkimler ve savcılar yüksek kurulu, 1982 Anayasası'ndan önce olduğu gibi birbirinden ayrılmalıdır.

Adalet Bakanı ve müsteşarı başta olmak üzere, yürütmenin hiçbir temsilcisi bu kurullarda yer almamalıdır. Katılacaklarsa da oy ve yönetim hakları olmamalıdır.

Yüksek kurulların üyelerinin en az yarısından fazlası hâkim ve savcılar tarafından seçilmelidir.

Yargının üç kurucu unsurundan biri olması nedeniyle Türkiye Barolar Birliği'ne de bir kontenjan tanınmalıdır.

Üyelerin bir bölümü *parlamento tarafından seçecekse, bu seçim, basit çoğunluk (yüzde 50) yerine, nitelikli bir çoğunlukla ((üçte iki, dörtte üç, ya da beşte dört) yapılmalıdır.*

Örneğin, TBMM'de *dörte üç (3/4) veya beşte dört (5/4)'lük nitelikli çoğunluk demek, 550 üyeli Meclis'te 410-450 oy demektir ki, bu da birden çok partinin (bu günün şartlarında iki hatta üç partinin) uzlaşmasıyla ancak sağlanabilir.*

Böylece zorunlu olarak partiler arası mutabakat sağlanabilecek ve yargının siyasileşmesi de bir ölçüde olsa da engellenebilecektir.

Böylelikle, "yargının siyasallaşmasının karşıtı olarak "siyasetin hukukileşmesi" sağlanacaktır.

Biraz önce de dediğim gibi, "yargıya güvenin, inancın olmadığı yerde demokrasi de olmaz".

Değerli Konuklar,

Biz, TBB olarak, üstlendiğimiz toplumsal sorumluluk gereği, insan hak ve özgürlüklerine sahip çıkmaya ve hukukun üstünlüğünü savunmaya kararlılıkla devam edeceğiz. Hem de, Jefferson'ın yazdığı gibi "bir toplumun, yaşayışında bir ideali tamamen gerçekleştirememiş olması, bu ideali değerden düşürmez" diyerek ve yarınlara yönelik umutlarımızı sürekli yenileyerek!..

Biz, TBB olarak, tüm insan hak ve özgürlüklerinden, Nuri Bilge Ceylan'ın deyimiyle "yalnız ve güzel ülkem" in insanları da yararlansın istiyoruz; biz, TBB olarak, sadece Berlin'de değil, Ankara'da, İstanbul'da, Edirne'de, Kars'ta, Ardahan'da, Hakkari'de, Şırnak'ta da güvenilir, bilgili, dirayetli, adeta hukuk abideleri hakimler, savcılar ve avukatlar olsun istiyoruz.

Çok şey mi istiyoruz Allah aşkına ?

Tüm değerli katılımcıları saygılarımla selamlıyorum.

Av.Prof.Dr.Metin Feyzioğlu
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

